

شیرهای جوان

The Young Lions

ترجمه: جهانگیر افشاری

کارگردان: ادوارد دمیتریک

فیلمنامه‌نویس: ادوارد انهالت (بر اساس داستانی نوشته: ابروین شا)

مدیر فیلمبرداری: جو مک‌دونالد

آهنگساز: هوگو فریدهوفر

بازیگران: مارلون براندو، مونتهگمری کلیفت، دین مارتین، جوپ لانگ، باربارا

راش، مای بریت، ماکسیمیلیان شل، لی وان کلیف

محصول: فوکس قرن بیستم، ۱۹۵۸

۱۶۷ دقیقه

از دیدگاهی ارزشی و محتوایی فیلمهای جنگی سینمای آمریکا (و همچنین دیگر کشورهای غرب) یا به روایت ساده وقایع جنگ می‌پردازند (و در این حال معمولاً ستایشگر پیروزیهای متفقین هستند) و یا به داوری دربارهٔ مصیبتها و آثار زیان‌آور مادی و معنوی جنگ می‌نشینند. در این زمینه است که با شاهکارهایی چون راههای افتخار استانی کوریک (۱۹۵۷) رویه‌رو می‌شویم. شیرهای جوان، به پیروی از اندیشه ادوارد دمیتریک از جمله فیلمهای ضدجنگ شناخته می‌شود که با داستانی طولانی و به کمک هنریشگانی نام‌آور و بزرگ، طی سه جریان موازی و متفاوت که اندک‌اندک به هم نزدیک می‌شوند و در پایان کاملاً با هم تلاقی می‌کنند، موضوع خود را بیان می‌کند. شیرهای جوان به طور کلی دارای لحن انتقادی و معترض نسبت به جنگ و نظامیگری و بی‌عدالتی و بی‌منطقی محیطهای نظامی است. پرداخت این فیلم و ترکیب‌بندی آن، به زمان خود تازگی داشت و تأثیرگذار بود. موفقیت تجاری در خور توجه آن شاهد این ادعاست.

برگرفته از کتاب "گره روی
شیروانی داغ و ۲۱ فیلم- قصه
دیگر. به کوشش جمشید
ارجمند. تهران: روزنه کار،
۱۳۷۷.

آن روز که برای نخستین بار ستوان کریستیان با یک اتوموبیل ارتشی وارد پاریس شد هنوز در مورد جنگی که می‌خواست در آن شرکت کند اندکی شک و تردید داشت. دشمنان مغلوب دیگر جواب گلوله‌های طرف را نمی‌دادند. بسیاری از آنها می‌دانستند که حق با آلمانیهاست. زیرا ممکن است که اتحاد اروپا درست همان طور که هیتلر آرزو کرده بود در صلح و صفا جامه عمل ببوشد. چند سال پیش کریستیان سعی کرده بود که این موضوع را برای یک دختر آمریکایی توضیح بدهد و او را به اوضاع موجود آشنا سازد. آن دختر از کریستیان درس اسکی می‌گرفت و جهت فرا گرفتن این ورزش وقت صرف می‌کرد. کریستیان عاشق آن دختر شده بود ولی دخترک خود دوستی داشت به نام مایکل که در نیویورک انتظارش را می‌کشید. یک بار کریستیان از مارگارت پرسیده بود:

— به نظر تو اگر انسان جزو نازیها باشد خیلی وحشتناک است؟

مارگارت با چشمهای سیاه و تعجب زده اش پرسیده بود:

— شما نازی هستید؟

— بله نازی هستم، ولی نه از نظر سیاسی. من شخصاً فکر می‌کنم که هیتلر برای مازندگانی بهتری فراهم خواهد کرد. یک آمریکایی نمی‌تواند درک کند که چقدر دردناک است که ملتی بخواهد از صدقه‌ای که دیگران در اختیارش می‌گذارند زندگی کند. من خیلی دلم می‌خواست که دکتر بشوم لیکن پول به اندازه کافی در اختیار نداشتم. ولی خوب همان طور که قبلاً گفتم؛ فکر می‌کنم که هیتلر همه چیز را تغییر بدهد.

— اما منظور هیتلر این نیست. او می‌خواهد دنیا را فتح کند...

□

از شب عید آن سال به بعد حوادثی اتفاق افتاده و سپاه آلمان وارد خاک فرانسه شده بود. شاید مارگارت با توضیحاتی که کریستیان به او داده بود این لشگرکشی را موجه قلمداد می‌کرد؛ همان طور که کریستیان برای خودش دلایل موجه و قابل قبولی داشت لیکن مسلم این بود که مقاومت و پایداری در مقابل نظریه هیتلر در اینجا محکوم به فنا بود اگرچه فرانسویها وانمود می‌کردند که تن به پذیرفتن آن داده‌اند...

در «کاتدرال ساکره کوره» ازدحام عجیبی بود. سربازها این طرف و آن طرف می‌رفتند و کامیونهای ارتشی آلمان مرتب جابه جا می‌شدند. در اینجا بود که کریستیان افسر مافوقش کاپیتن هاردنبرگ را دید که لباس مرتبی به تن دارد و روی پله‌های معروف کاتدرال ایستاده و منتظر است که افسر عکاس از او عکسی بگیرد. کاپیتن در حالی که خودش را آماده کرده بود که عکسش را بگیرند گفت:

— این عکس را برای خانمم می‌اندازم. راستی سرکار مستوان! این روز، روز بزرگی ست، باشد که سالهای بعد با افتخار و غرور به یاد این روز بیفتیم و بگویم که در آستانه تحول بزرگ و جدیدی بودیم.

کریستیان همان طور که گوش می‌داد پیش خودش می‌اندیشید که کاپیتن با وضعی که جلوی دوربین عکاسی به خودش گرفته بی‌شبهت به یک مجسمه نیست. در همان لحظه که کریستیان به این فکر بود؛ دکمه دوربین افسر عکاس

صدایی کرد و عکس گرفته شد.

□

در بهار همین سال؛ اداره سربازگیری در آمریکا مشغول کار شد. نوآ آکرمن که جوانی باریک‌اندام بود نامش را مانند سایرین جهت خدمت زیر پرچم ثبت کرد. نوآ در نیویورک غریب بود و جایی را نمی‌شناخت. پدرش نیز که یکی از مهاجران بود در کالیفرنیا بتازگی در گذشته بود.

روزی که بنا بود از داوطلبان معاینه پزشکی به عمل بیاید؛ نوآ با مایکل، خواننده و ستاره برودوی که در صف سربازان نفر جلویی او بود آشنا شد.

آن روز مایکل بسیار عصبانی بود و ورقه‌ای در دست داشت که در آن تقاضا کرده بود او را از شرکت در نمایش جدید معاف کنند. این ورقه از دست او به زمین افتاد و نوآ خم شد و آن را برداشت و به دستش داد. بدین ترتیب باب آشنایی این دو نفر گشوده شد. به طوری که بعداً مایکل که از سادگی این آشنای تازه خرسند به نظر می‌رسید، به او گفت:

— من یک مهمانی دارم که در آن خیلی از جوانها را دعوت کرده‌ام. شما هم می‌توانید بیایید.

نوآ با ناراحتی گفت:

— من برای این گونه خوشیها ساخته نشده‌ام و نمی‌توانم هم‌رنگ جماعت شوم.

مایکل لحنی مغرور به کلامش داد و گفت:

— ولی امشب هم‌رنگ جماعت خواهید شد.

دیگر بیش از این حرفی بینشان رد و بدل نشد و طبق قراری که با یکدیگر گذاشتند؛ نوآ به خانه مایکل رفت.

پس از آمدن مهمانها؛ مایکل به طرف پیانویی که در گوشه‌ای قرار داشت رفت و مشغول نواختن شد. نوآ نیز خودش را به گوشه تقریباً دور افتاده‌ای رساند و نشست. ناراحت بود. می‌خواست به نحوی که کسی ملتفت نشود از منزل مایکل خارج شود. در این فکر بود که دختری که مارگارت فری‌مانتل صدایش می‌زدند؛ به طرفش آمد و گفت:

— آقای نوآ چیزی نمی‌نوشید؟ مایکل مطالبی راجع به شما به من گفته...

و به گرمی خندید:

— شاید! ولی مایکل فقط از امروز صبح در اداره نظام وظیفه با من آشنا شده.

مارگارت یکه‌ای خورد و پرسید:

— مایکل در اداره نظام وظیفه بود؟

نوآ جواب مارگارت را نداد. چه در همان موقع دختری وارد اتاق شد و با ورود او نوآ به کلی فراموش کرد که دارد با مارگارت صحبت می‌کند. همه چیز از یادش رفت. دختر تازه‌وارد لباس ساده‌ای بدون زیورآلات به تن داشت. توالی هم نکرده بود. نوآ مثل کسی بود که از مدت‌ها قبل انتظار چنین موجودی را می‌کشید و وقتی که مایکل با دخترک سلام و علیک کرد قلب نوآ بدون جهت فشرده شد و دید که دیگر بیش از آن نمی‌تواند در آن جمع بماند، چون متوجه شد که دختر تازه‌وارد از آشنایان مایکل است و ممکن است توقف او در آن مهمانی کار تازه‌ای به دستش بدهد. بدین سبب قصد کرد که مهمانی را ترک گوید. وسط سالیان ایستاده بود و می‌کوشید تا کتش را نهنش کند که دخترک با تبسمی خیال‌انگیز به سویش آمد و پرسید:

— می‌خواهید بروید؟ من هم باشما می‌آیم!

و به اتفاق خارج شدند.

در تاریکی شانه به شانه هم راه می‌رفتند. نوآ متحیر بود که به دختری مثل او چه بگوید و چگونه سر صحبت را بگشاید. نام دخترک هوپ پلومن و از اهالی ورمونت بود که با اقوامش در بروکلین زندگی می‌کرد. نوآ بشدت حس می‌کرد که هوپ جایی در دلش باز کرده است. لذا مانند سایر مهمانهای مایکل که درباره نمایش و اوضاع اروپا و زنها صحبت می‌کردند شروع کرد به حرف زدن. ولی خیلی ناشیگری به خرج داد به طوری که هوپ اگر هم ذره‌ای توجه به او پیدا کرده بود، آن هم از میان رفت و نوآ زوال این توجه را درک کرد، زیرا هوپ پس از گوش دادن به حرفهای او با قیافه گرفته‌ای گفت:

— می‌خواهم به منزل بروم.

نوآ بدون اینکه اصراری بکند همراه هوپ روانه شد. ابتدا سوار تریل ریزمینی شدند و بعد سوار چند اتوبوس مختلف گردیدند و بالاخره باقی مانده راه را پیاده پیمودند. هنگامی که به مقصد رسیدند، هوپ سرش را بعنوان

خداحافظی نکان داد. نوآ کاملاً درمانده و بیچاره شده بود، نمی‌دانست چه باید بکند، ناگهان و بدون اختیار برای خداحافظی او را در بر گرفت. چند لحظه از این حرکت غیرارادی نگذشته بود که هوپ با زدن کشیده‌ای به صورت نوآ، جواب حرکت او را داد نوآ از وحشت کاری که کرده بود بیحرکت همانجا که ایستاده بود؛ بر جا ماند. هوپ در حالی که با عصبانیت شبکه آهنی در را می‌بست گفت:

— شما خیال می‌کنید که هر دختری موظف است حتی در برخورد اول مطابق نمایتان عمل کند و آنچه می‌خواهید در اختیارتان بگذارد؟ من نا حالا مردی به خودخواهی شما ندیده بودم!

نوآ با لحن پسر بچه‌های مظلوم و بی‌پناه او را صدا زد و گفت:

— من گم شده‌ام. هیچ‌جا را بلد نیستم. چطور می‌توانم خودم را به شهر برسانم؟ هنگامی که هوپ خیلی خشک و جدی شروع به نشانی دادن راه به او کرد؛ نوآ فقط با ولع عجیبی به سراپایش نگاه می‌کرد و گفت:

— اجازه بدهید! من تا به حال هیچ‌جا نرفته‌ام و هیچ زنی را نیز نمی‌شناسم. باید اعتراف کنم که قصد اسائه ادب نداشتم. فقط می‌خواستم در شما نفوذ کنم و نظرتان را نسبت به خودم جلب کنم.

هوپ به نرمی گفت:

— نوآ شما خیلی احمقید، این طور نیست؟

و بعد از ادای این جمله بسرعت او را بوسید و ادامه داد:

— برو، ولی مواظب باش راحت را گم نکنی!

— من تو را دوست دارم. از آن لحظه‌ای که قدم به اتاق گذاشتی احساس کردم که تمام وجودم تو را می‌خواهند. من... هوپ حرف او را قطع کرد و زمزمه کنان گفت:

— شب‌بخیر نوآ!

و قبل از اینکه برگردد و برود با دست گونه‌های نوآ را لمس کرد...

ساعت پنج صبح بود که نوآ به مانهاتان برگشت. حالتی داشت بس شاعرانه. درست مثل این بود که روی ابرها قدم می‌گذاشت. با رختی هر چه تمامتر زنگ در منزل مایکل را فشار داد. پس از باز شدن در، نوآ حدس زد که یکی از مهمانها هنوز نرفته و مایکل با او سرگرم است. ولی مطلبی که نوآ می‌خواست بیسرمد

نفرت چشמהای زیبا و سیاهش را بدخالت کرده و حالت خاصی به آن داده بود. شوهر جوانش در بلژیک در سال هزار و نهمصد و چهل کشته شده بود...

در کافه؛ فرانسواز به تلخی کریستیان را به مناسب برتری نژادی که آلمانیها برای خودشان قائل هستند ملامت کرد و دست آخر هم گیلاسش را وارونه روی میز گذاشت و از جایش بلند شد و وحشیانه گفت:

— ساز اینکه امشب مراد دعوت کردید. تشکر می‌کنم.

و از کافه خارج شد...

کریستیان متفکرانه در کنار رودخانه سن قدم می‌زد و از سوء تفاهمی که برای فرانسواز پیدا شده بود؛ ناراحت به نظر می‌رسید. همان طور که طول و عرض رودخانه را می‌پیمود ناگهان در نقطه‌ای به او برخورد. از سیمای فرانسواز چنین خوانده می‌شد که پی به ناراحتی کریستیان برده و با لحنی که دیگر گرفته و تلخ نبود گفت:

— من نمی‌بایست چنان صحنه‌ای را به وجود می‌آوردم ولی برای جلوگیری از آدم‌کشی...

جمله‌اش را تمام نکرد و کریستیان با گریه گفت:

— من روزی هزار بار به این مسئله فکر می‌کنم و می‌بینم اگر مردم را مجبور نکنیم که اختلافات خودشان را فراموش کنند و با هم در صلح و آرامش به سر برند؛ در میلیونها جنگ کوچکی که اتفاق می‌افتد یکدیگر را به قتل می‌رسانند.

فرانسواز به کریستیان گفت:

— خواهش می‌کنم تا منزل من؛ مرا همراهی کنید.

با هم به راه افتادند و پس از رسیدن به خانه فرانسواز؛ هر دو شان اندکی مکث کردند و کریستیان پرسید:

— ممکن است شما را دوباره ببینم؟

— نه به این زودیها. جناب سروان اشما خیلی جوان هستید و خیلی به خودتان اطمینان دارید. شما خودتان را خدای تیر و منند جنگ می‌دانید. وقتی نزد من برگردید که این خدای تیر و منند کمی فرسوده شده باشد.

دور شد و در پشت سرش بست...

عصر روز بعد به کریستیان و افرادش دستور داده شد که به تعقیب یک پسر

آندره برایش مهم بود که نمی‌توانست صبر کند به طوزی که با عجله گفت:

— مایکل! من عاشق هوب هستم. ولی او دوست نوست. چکار کنیم؟ تو یا من خیلی خوب و مهربان بودای. من او را دوست دارم و...

مایکل وسط حرفش دوید و در حالی که می‌گوشید کلامش لحن تمسخر و استهزاء نداشته باشد گفت:

— هوب منشی تهیه کننده برنامه‌های من است، رابطه خاصی با او ندارم.

اطلاعات دیگری لازم داری که در اختیارت بگذارم؟

تو آمثل کسی که باری از دوشش برداشته باشی آسوده خاطر شد و همان طور که مقابل مایکل ایستاده بود مارگارت را دید که از یک طرف سالن به طرف دیگر می‌رود و به روی او خنده‌ای محبت‌آمیز می‌کند. خنده‌ای که تو آ خوب توانست آن را به خاطر بیاورد. ناگهان فکری به ذهنش رسید و در دلش گفت:

— مارگارت معشوقه مایکل است، بیجهت به هوب ظنن شده بودم.

فاتحان در پاریس مستقر شدند. کریستیان هنوز با شوری هر چه تمامتر به هدف میهنش معتقد بود. آنچه را هیتلر به تازگی به دست آورده بود ناپلئون در فرانسه یک قرن قبل کسب کرده بود. آن طور که گویی اگر قرار بود در فرانسه صلح و صفایی برقرار شود. این صلح و صفا می‌بایست نخست در سایه وحدت اروپا حاصل گردد.

کریستیان شنیده بود که فرانسویها زیر بار این وحدت نمی‌روند. روی دیوارهای کهنه و قدیمی، تاریخ یازدهم نوامبر هزار و نهمصد و هجده؛ که تاریخ پیروزی فرانسه در جنگ اول بود غالباً به چشم می‌خورد. بچه‌ها وقتی در پارکهای شهر یک آلمانی را می‌دیدند از او روی برمی‌گرداندند و پسر مردان با دیدگان دریده به صورتش خیره می‌شدند و دختران نیز معلوم است که...

یک روز عصر ستوان برانت افسر عکاس؛ مردی که هر وقت هر چه می‌خواست تا آن را برای خودش فراهم نمی‌کرد؛ از پای نمی‌تشت با کریستیان در کافه‌ای وعده ملاقاتی گذاشت و به سیمون؛ دختر آشنایش نیز سفارش کرد که دوستش را همراه خود به آن کافه بیاورد. با آنکه سیمون شخصاً دختر زیبا و جالب توجهی بود؛ دوستش نیز دست کمی از او نداشت. نامش فرانسواز بود.

بچه شانزده ساله فرانسوی که از خدمت گریخته و در خانه پنهان شده بود؛ بروند. البته این نیز یکی از انواع مأموریهایی بود که به کریستیان می‌دادند.

این عده وقتی که وارد خانه آن پسر شدند؛ وضعی رعب‌انگیز داشتند به طوری که دو زن که آنجا بودند؛ به محض دیدن آنها شروع به گریستن کردند. کریستیان حد اعلای کوشش را به کار برد و به زنها قول داد که نگذارد پسرک تشیه شود ولی دیگر خبر نداشت که آن پسر وطنش را دوست می‌دارد و هنگام تحقیقات جوابهای درشت و گستاخانه می‌دهد... در ستاد پلیس؛ پسرک را شکنجه دادند و فریاد او را طوری بلند کردند که به گوش کریستیان نیز رسید و از این وحشیگری دلش به هم خورد و به کاپیتان هاردنبرگ که پشت میز نشسته بود گفت:

— کاپیتان! خیلی مایلم که مرا به جای دیگری منتقل کنید و از خدمت در این قسمت معافم بدارید. برای اینکه این نوع کار...

هاردنبرگ نگاهی آمرانه به او انداخت و کلامش را قطع کرد و گفت:

— جناب سروان! من دو سال در اسپانیا خدمت کرده‌ام و دو سال نیز آکادمی جنگ را دیده‌ام. علی‌الاصول اکنون باید در روسیه باشم. لیکن مجبورم همین جا بمانم تا از مقامات بالاتر دستوری برایم صادر شود. شما هم باید همین کار را بکنید. از این حرفها بگذریم. بفرمایید ورقه مرخصیتان را بگیرد. خواهش دارم هنگامی که در برلن هستید برای من کاری انجام بدهید. من مقداری تور برای همسرم خریده‌ام که می‌خواهم به وسیله شما برای او بفرستم...

در این موقع؛ از اتاق عقب ضجه دلخراش دیگری بلند شد و حرف این دو نفر را ناتمام گذاشت. کریستیان چرخ می‌خورد و به طرف آن اتاق به راه افتاد. هنوز به در نرسیده بود که صدای کاپیتان بلند شد و گفت:

— کریستیان بچه نباش. وقتی که انسان سرباز می‌شود و لباس سربازی بپوشد...

کریستیان وسط حرفش دوید و گفت:

— برای من قابل قبول نیست که کسی چون شما بخواهد از سرداب کشی چون اینجا به امور دنیا رسیدگی کند و از نو دنیایی بسازد. عقیده شما هیچ مهم نیست که سپاه آلمان سپاهی ست شکست‌ناپذیر و همیشه از فرمانهایی که از

مقامات بالاتر می‌رسد اطاعت می‌کند. مقاماتی که جان میلیونها نفر از افراد بشر را با ارزش تو از یک «باکتری» به حساب نمی‌آورند.

□

در آن روزها آمریکا همچون گذشته سرگرم امور تجارت و بازرگانی بود و مردم به کارهایشان می‌رسیدند. یکی از همین روزها، هوپ، به پدرش گفت که می‌خواهد با نوآ ازدواج کند... چند روز بعد خود نوآ نیز رسید. می‌خواست به مغازه پدر هوپ برود. هرگز در عمرش چنان ناراحت نبود. تا موقعی که اتوبوس او را به مقصد رساند؛ یک دم آرامش نداشت. پدر و دختر در مغازه انتظارش را می‌کشیدند... هوپ مطالبی از نوآ به پدر سپیدمویش گفته و اظهار داشته بود که او اخلاقش بیشتر به پسر بچه‌ها می‌رود و بالاخره با آنکه هر شب او را می‌بیند؛ صبح همان روز برایش نامه می‌نویسد! نوآ با آنکه می‌دانست هوپ همه چیز را به پدرش گفته ولی غیر مستقیم متوجه شد که دخترک موضوعی را از او پنهان کرده و آن هم ملیت اوست. بدین جهت چون این نکته بر آقای پلومن آشکار نبود؛ خیلی محتاطانه گفت:

— نوآ... اسم نسبتاً خوبی است.

نوآ نگاهی به هوپ انداخت ولی هوپ به چشمهای او نگاه نکرد به طوری که خود نوآ مجبور به حرف زدن شد و گفت:

— آقای پلومن! نوآ یک نام خوب و قدیمی عبری است. پیرمرد لبهایش را گزید و گفت:

— بیاید با هم کمی اطراف شهر قدم بزنیم...

هر دو از مغازه خارج شدند و هوپ را پشت دستگاه تنها گذاشتند...

پلومن مرتب از این نقطه به آن نقطه می‌رفت و به اماکن آشنا که می‌رسید توضیحاتی می‌داد. از قبرستانی عبور کردند که افراد خانواده پلومن، و از جمله مادر هوپ در آنجا به خاک سپرده شده بودند. چنین به نظر نوآ رسید که این گردش طولانیترین گردش او در تمام طول عمرش می‌باشد.

پلومن که گاه و بیگاه حرف می‌زد و سکوت را می‌شکست بالاخره آنچه را که در دل داشت و می‌خواست بگوید، بر زبان آورد و گفت:

— آقا شما می‌خواهید دست به اقدام نامعقولی بزنید. من شاید کمی پیش از

شما تجربه اندوخته باشم. لذا میل دارم که جنابعالی از همینجا بکرامت سوار اتوبوسی بشوید و به سر کار و زندگیتان بروید و دیگر هیچ وقت هوس دیدن هوپ را نکنید.

نوآ که حالتی رقت‌انگیز ولی عزمی راسخ و استوار داشت سر پر مو و مشکینش را نکانی داد و منتظر ماند تا مگر مطلب دیگری بشود. انتظارش دیری نیابید و پلومن ادامه داد و گفت:

— من نمی‌دانستم که شما یهودی هستید. قبلاً هر کدام از بچه‌های شهر که خواستگار دختر من می‌شدند به خانه دختر نشان می‌کردم و می‌گفتم بیابید آنجا و نهار را خوراک بوقلمون میل کنید. ولی در مورد شما هیچ تضمینی جز اینکه یگویم. خیال از دواج هوپ را از سرتان بیرون کنید نمی‌توانم بگیرم. البته علنش نیز کاملاً واضح است. زیرا تاکنون با یک یهودی سر و کار پیدا نکرده بودم. نوآ پس از شنیدن حرفهای پلومن، سر سخته‌ها گفت:

— می‌دانم که شما طالب کسی هستید که آتیه‌اش تأمین شده باشد و از مال دنیا نیز بهره‌ای داشته باشد ولی من نه آتیه روشنی دارم و نه ثروتی. در ارتش درجه کوچکی دارم و هفته‌ای سی و پنج دلار حقوق می‌گیرم. اجدادم همه‌شان کلبی بودند و معلوم است که پشت به پشت به حضرت موسی (ع) می‌رسند. من هوپ را دوست دارم و سعی می‌کنم تمام عمر به او وفادار بمانم...

پس از این گفتگو به داروخانه برگشتند. هوپ با اضطراب و دلواپسی جلوی آنها آمد و به پدرش چشم دوخت. لیکن پلومن قیافه‌ای گرفته بود که هیچ چیز از آن خوانده نمی‌شد. بالاخره پس از یک دقیقه سکوت پیر مرد به صدا در آمد و گفت:

— هم اکنون به آقای نوآ آکرمن می‌گفتم که برای نهار بوقلمون داریم!

نوآ و هوپ با یکدیگر از دواج کردند و به نیویورک بازگشتند. منزلشان در خیابان سنگفرش شده‌ای بود که نا ایستگاه قطار زیر زمینی فاصله‌ای نداشت. این دو برای خود دنیایی داشتند بسی ذقیمت. آبی از هم غفلت نمی‌کردند...

و اما نعلایی که مایکل در شهر ترتیب داده بود با موفقیت خوبی روبه‌رو شد. لیکن روزنامه‌ها نوشتند که مایکل به زودی دنیای نمایش را ترک خواهد کرد و

وارد ارتش خواهد شد. نوآ وقتی این خبر را شنید متعجب شد. و از خودش پرسید که این دختر خوش صحبت (یعنی مارگارت) که اکنون در اداره اطلاعات وزارت جنگ کار می‌کند، چگونه می‌تواند با مایکل به سر بسزد؟ اگر چه او را دوست می‌دارد ولی بدیهی است که نمی‌تواند موافق عقایدش باشد...

صبح روز بعد نوبت نوآ رسید که اسبابهایش را جمع کند و به طرف اداره سربازگیری عازم شود. رفت و آمد در خیابان مثل روزهای دیگر بود. در شبکه شیر فروش ناحیه مطابق معمول شیر توزیع می‌کرد و با سر و صدایی که راه می‌انداخت. سکوت یکنواخت صبحگاهی را در هم می‌شکست. نوآ ساکش را آماده کرده بود و در آستانه در خروجی مقابل زتش ایستاده بود و باو نگاه می‌کرد. بالاخره سکوت را شکست و گفت:

— برو بالا. سرما می‌خوری.

کلمات برای بیان مقاصدشان کافی به نظر نمی‌رسید. نوآ بدون اینکه کلام دیگری بر زبان بیاورد کیف دستیش را به کولش انداخت و به راه افتاد.

کریستیان از ایام مرخصیش در برلین خاطره خوشی نداشت و با غرور و رضایت از روزهایی که در برلین گذرانده بود یاد نمی‌کرد. بسته سفارشی کاپیتان را همان طور که دستور گرفته بود تحویل داده بود و همسر کاپیتان از او خواسته بود که او را بنام «فر و هار دنیبرگ گرچن» صدا بزند. این گرچن زنی بود بسی فتنه‌انگیز. نور سیاهی که شوهرش برایش فرستاده بود؛ کاملاً به او می‌آمد و در آن جلوه جالبی داشت و می‌توانست با حرکات خود نظر هر مردی را جلب کند. کریستیان هم از به یاد آوردن خاطره شبی که در آپارتمان گرچن گذرانده بوده لذت می‌برد.

مقاومت فرانسه دیری نیابید. جنگ در نقاط مختلف ادامه داشت. به واحد کریستیان دستور داده شد که عازم آفریقا شود. در صحرای سوزان آفریقا با انگلیسها روبه‌رو شدند و دست به پیکاری خونین زدند. یک روز دمدمه‌های صبح مأموریت یافتند که از پناهگاهی واقع در جناح راست ارتش انگلیس، اردوگاهشان را نابود کنند. پس از اجرای این دستور، در محلی که چند لحظه قبل از آن اردوگاهی بود و عده‌ای موجود زنده در آن به سر می‌بردند، چیزی جز

عده‌ای مقتول و مجروح به چشم نمی‌خورد. کاپیتان هاردنبرگ با غرور در میدان قدم می‌زد و با مسرت مجروحان را فصلایی می‌کرد. مشاهده این اوضاع حال کریستیان را به هم زد. خود کریستیان نیز کاری نابخشودنی کرد. بدین ترتیب که دستور مستقیمی را که مینی بر کشتن یکی از افراد دشمن بود؛ ندیده گرفت و به عوض آن بدنه کامیونی را هدف قرار داد و تیر خالی کرد...

همان طور که فصلها پشت سر هم سپری می‌شد؛ شایعاتی نیز بین افراد هنگ منتشر می‌گردید. کریستیان بنا بر گزارشهایی رسمی که دریافت می‌کرد می‌دید که مقدار زیادی از این شایعات صحیح است. طبق این شایعات؛ انگلیسیها می‌خواستند دست به حمله همه جانبه‌ای بزنند و روسها در جبهه استالینگراد آنقدر کشته داده بودند که سوخت و مهمات آلمانیها در آن قسمت تقریباً تمام شده و ناچار به استفاده از ذخایر خود در آفریقا شده بودند. بدتر از همه اینکه ناوگان مهاجم امریکا نزدیک آبهای تونس می‌شدند... فرماندهان بواسطه این پیش آمدها جلسه مشورت کوتاهی ترتیب دادند لیکن غرش هواپیماهایی که هر دم نزدیک می‌شد؛ آنها را متفرق ساخت. دیری نگذشت که غرشها تبدیل به صداهای گوشخراشی شد و بمب افکن ها شروع به ریختن بمب کردند. در اثر انفجار یکی از این بمبها، جیبی که حامل عده‌ای افسر بود واژگون شد و هر کدامشان را به گوشه‌ای پرت کرد. کریستیان نیز جزو این عده بود و روی سنگها به گوشه‌ای افتاد. کریستیان صدمه‌ای ندید؛ بلند شد و به راه افتاد. در همان موقع افراد نیروی ضد هوایی، دیوانه وار بدون اینکه نتیجه‌ای حاصلشان شود و بتوانند هواپیماهایی را که در ارتفاع کم پرواز می‌کردند هدف قرار دهند؛ فعالیت می‌کردند.

بمب افکن ها مرتب بمباران می‌کردند و موانع را از بین می‌بردند. در این میان یکی دیگر از بمبها به موتورسیکلت سواری که در حال عبور بود اصابت کرد و او را واژگون کرد. موتورسیکلت در یک متری کریستیان معلقی زد و چرخهایش به هوا رفت و متوقف شد.

کریستیان با وجود ضربه‌های که در اثر پرت شدن از جیب خورده بود و گیج بود؛ سوار موتورسیکلت شد و به سرعت به طرف ستادش به راه افتاد. همان طور که پیش می‌رفت؛ از میان ابوه افراد و وسایل نقلیه‌ای که عقب نشینی می‌کردند؛

ناگهان هیکل آشنایی مقابلش سبز شد. آن هیکل آشنا؛ کاپیتان هاردنبرگ بود که به واسطه ضربه‌ای که به سرش خورده بود؛ تلو تلو خوران دور خودش می‌چرخید. کریستیان به مجرد دیدن او با عجله فریاد زد.
- کاپیتان! سوار شو.

هاردنبرگ پشت موتورسیکلت سوار شد و کریستیان از نو در خط سپرش براه افتاد.

عقب نشینی افراد شکلی جنون آمیز داشت. کریستیان می‌خواست توقف کند و باقیمانده افراد واحدش را کنترل نماید که کاپیتان هاردنبرگ، هفت تیرش را کشید و به کریستیان امر کرد که به راهش ادامه دهد و توقف نکند. چاره‌ای نبود، کریستیان دستور مافوقش را اطاعت کرد و از گروهی که در حال عقب نشینی بودند جلو افتاد. حالا دیگر جاده مقابلش گشوده و باز بود. راه طولانی بود و این دو نفر نوار خاکستری و بی انتهای جاده را یکتواخت می‌بردند و پیش می‌رفتند. لبهایشان از شدت گرما داغمه زده و چشمهایشان رنگ خون گرفته بود. در تمام طول جاده، اینجا و آنجا، روی شنها، وسایل نظامی که از حیز ارتفاع افتاده بود، و دیگر به درد نمی‌خورد، مثل استخوانهای حیوانات مرده، دیده می‌شد. شنها بیرحمانه به سر و صورتشان می‌خورد. کریستیان از شدت خستگی بیخس شده بود. هاردنبرگ حس کرد که کریستیان ممکن است در اثر خستگی از حال برود و کاری به دستشان بدهد؛ با کلمات جویده‌ای گفت:

- لعنتی! خوابت نبرد! با من حرف بزن!

- راجع به چه چیزی حرف بزنم؟

- هر چه دلت می‌خواهد، فقط حرف بزن. در غیر این صورت ممکن است خوابت ببرد.

- خیلی خوب. هوای صحرا خیلی گرم است. دلم می‌خواست کمی خنکتر بود. هوس نوشابه‌ای خنک کرده‌ام. هوای کوههای پر برف به سر زده، آنجا همه چیز آرام است...

سکوت کرد و در رویایی فرو رفت. کوههای پر برف و طشش را چون سرایی در برابر دیدگان خود مجسم دید. دید که در روی برفها دختری بازی می‌کند که نامش مارگريت فری فانتل است و جوانی را به نام مایکل دوست دارد که در

امر یکا به سر می‌برد...

چون سکوتش لحظه‌ای طول کشید؛ هاردریگ از عقب سرش دوباره فریاد کشید:

«حرف بزنی! راجع به زن حرف بزنی از زن خودم چیزهایی بگو. او را در برلین دیدی. به یاد می‌آوری؟ بگو ببینم قیافه‌اش چه جور بود؟»

گریستن حرکتی کرد و کوشید که پلک‌هایش را از به هم آمدن مانع شود. اگر طاقش تمام می‌شد و نمی‌توانست به پیش‌روی ادامه دهد. هر دوشان گرفتار انگلیسها می‌شدند و البته معلوم است که در آن صورت چه سرنوشی انتظارشان را می‌کشید - زندان و اردوگاه و... در این موقع ناگهان چیزی منفجر شد و برق شبح‌آسایی در اطراف آنها ایجاد کرد.

گریستن فکر نمی‌کرد که به یکی از مینهایی که آلمانیها هنگام عقب‌نشینی در جاده کاشته‌اند؛ برخورد کرده باشد. ولی حقیقت این بود که چنین اتفاقی افتاده بود... انفجار به قدری شدید بود که گریستن سرآپا آلوده و خونین و در هم کوفته روی زمین افتاد. دیگر نمی‌توانست هیچ چیز را تشخیص بدهد و توده‌له شده‌ای به اسم موتوسیکلت را که در گوشه‌ای افتاده بود و مردی را که لباس نظامی به تن داشت و صورتش به کلی مثلثی شده بود ببیند.

□

اردوی تعلیماتی سربازان پیاده نظام برای نوآ اگر من همچون کابوسی بود سربازخانه‌ای که در آن انجام وظیفه می‌کرد؛ یکی از صدها سربازخانه‌ای بود که در این نقطه و آن نقطه بر پا کرده بودند. از بیرون اگر کسی به آن نگاه می‌کرد؛ می‌گفت جز سربازخانه چیز دیگری نیست ولی در واقع داخل آن جهنم سوزانی بود.

کاپیتی که نوآ زیر دستش خدمت می‌کرد مردی بود که دشمن سرسخت یهودیها به شمار می‌رفت و به خودش نیز خیلی اهمیت می‌داد. نامش «کل کلو» بود و نوآ را به خاطر نژادش تحقیر و تمسخر می‌کرد. این مرد خشن پیوسته در صدد بهانه‌ای بود تا سربازخانه را به چهار قسمت تقسیم کند و هر دسته را در قسمتی محبوس سازد. کاپیت کل کلو از این کار لذت می‌برد و تمام بهانه‌هایش نیز بر محور بیکفایتی نوآ دوز می‌زد. نتیجتاً سایر سربازها که می‌دیدند به علت نوآ به

رحمت می‌افتند به او کینه می‌ورزیدند. شاید آنها تک‌تک افراد بدی نبودند ولی وقتی که دور هم جمع می‌شدند و دلیل می‌آوردند، زندگی نوآ بیچاره را آنچنان تلخ می‌کردند که از جانش سیر می‌شد.

در همین سربازخانه مایکل هم کار می‌کرد و انتظار تأیید حکم انتقالش را می‌کشید. به جز مایکل که بانوآ دوست بود و مهربانی می‌کرد، سایرین که عبارت بودند از: گروهبان خشن ریکت و سربازان برنکر، دنلی، برنلز فور و دشمن خونین او بودند.

یک بار مایکل به نوآ گفت:

«نترس! اینها هیچ کاری نمی‌توانند بکنند.

لیکن نوآ یا اطلاعی که از سوابق این نوع خصوصتها داشت تبسمی کرد و گفت:

«گروهبان هر کار که دلش می‌خواهد می‌کند. همین طور هم کاپیتن.

امور سربازخانه بدین ترتیب ادامه می‌یافت تا اینکه روزی نوآ متوجه شد که مبلغ بیست دلاری را که برای خریدن هدیه‌ای جهت روز تولد زنش پس‌انداز کرده بود دزدیده‌اند و به جای آن یادداشتی گذاشته‌اند که روی آن نوشته‌اند:

«بیلاخ!

نوآ پس از مشاهده این وضع دیگر طاقش طاق شد و به خشم آمد و روی تخته‌ای که در تالار اجتماع و استراحت سربازان قرار داشت یادداشتی به مضمون زیر و خطاب به کارکنان جوخه «ک» چسباند:

«مبلغ بیست دلار از سرباز نوآ اگر من که در واحد دوم انجام وظیفه می‌کنم؛ دزدیده شده. من مطالبه این مبلغ را نمی‌کنم ولی با کسانی که در این سرقت دست داشته‌اند؛ تصفیه حساب خواهم کرد...»

صبح روز بعد چهار نفر از خشنترین افراد سربازخانه جواب نوآ را دادند و روی یک تکه کاغذ نوشتند:

«ما پول ترا بلند کردیم، حالا هم ببینیم چه کار می‌خواهی بکنی!

و این یادداشت را پهلوی یادداشت نوآ روی تخته اعلانات چسباندند.

□

نوآ مستقیماً به سراغ مایکل رفت و خیلی محکم و جدی گفت:

«از تو می‌خواهم که شاهد من باشی. چون در نظر دارم با چهار نفری که به

هفته‌ها معلق نگاهدارم.

مایکل دیگر کوشش نکرد که خودش را به کاپیتان برساند. ولی در باطن از اینکه می‌دید قادر نیست خودش را برای دوستش قربانی کند؛ رنج می‌برد... آن شبی که نوآ یا کولی مصاف داد؛ اندکی ابتکار عملیات به دستش بود ولی در ضمن نزاع بینی‌اش آسیب دید و در داروخانه هنگامی که محل ضرب دیده را با نوار چسب می‌بستند؛ با شادی به مایکل گفت:

— بریلز فوراً را دیگر می‌توانم از پا در بیاورم!

کوته‌مندی و تقصیر؛ نیشی بر جان مایکل زد به طوری که گفت:

— اگر یک بار دیگر دعوا بکنی هر چه دیدی از چشم خودت دیدی و مسئولیتش مستقیماً به گردن خودت خواهد بود.

— این آخرین نزاع است و خیلی اهمیت دارد.

در آخرین دعوی نوآ؛ وضعیت کمی تغییر کرد؛ مایکل ناگهان اردو را تری کرد و به سرویس مخصوص منتقل شد و نوآ شخصاً بدون اینکه شاهدی داشته باشد با حریفش مواجه شد.

در ابتدای کتک‌کاری نوآ خون‌آلود شد و تقریباً دچار ضعف گردید، ولی در انتها چنان نیرویی از خود نشان داد که بریلز فوراً چون لاشه بیجان نقش زمین شد، به طوری که دیگر نتوانست سر پا بایستد.

سربازان دیگری که آمده بودند این شوخی را تماشا بکنند؛ یکی یکی بدون اینکه نظر ریکت را جلب کنند؛ پا به فرار گذاشتند؛ زیرا جرئت نمی‌کردند باقی بمانند و شاهد خشم و ناراحتی ریکت به مناسبت شکست بریلز فوراً باشند. نوآ در این میان نیز ناظر گریختن این افراد بود و با نگاههای تلخی بدرقشان می‌کرد. آنچه نوآ می‌کوشید به دیگران ثابت کند این بود که او هم مرد است و مثل دیگر مردان دارای نیروی مردانگی و شجاعت است. لیکن این نیروی مردانگی او در هیچ دفتری ثبت نشد و آنهایی هم که برای تماشا آمده بودند؛ کوچکترین اعتنایی به این موضوع که در نظر نوآ بسیار مهم بود؛ نکردند. بریلز فوراً پیش پای نوآ به زمین افتاده بود و نقلاً می‌کرد که بنشیند. اشک می‌ریخت و با دستهایش اشک و خونی را که مخلوط می‌شد و صورتش را می‌شست و پایین می‌آمد؛ پاک می‌کرد. نوآ کنار این هیکل تنومند متلاشی زانو زد و دستمالی از جیبش بیرون کشید و با

دعوت من جهت تصفیه حساب جواب مثبت داده‌اند؛ دست و پنجه نرم کنم. و از آنجایی که ما بملم نزاع ما طبیعی و موافق قانون باشد؛ از تو خواهش می‌کنم که شاهد ماجرا باشی.

مایکل پس از شنیدن حرفهای نوآ، لیست اسامی را از دست او گرفت و شروع به مطالعه چهار اسم مخوفی که روی آن نوشته شده بود کرد و گفت:

— ول کن بابا! دست از مرافعه بکش. آنها به خاطر این با تو دشمن هستند که کاپیتان به علت خصومت با تو، آنها را نیز اذیت می‌کند و به زندان می‌اندازد. وانگهی هیچ کدامشان این قدر ارزش ندارند که انسان خودش را تاراجت کند.

نوآ در حالی که اندام بار بکش می‌لرزید رو به مایکل کرد و گفت:

— میل داری ترتیب کار را بدهی یا نه؟ گذشته از اینها؛ تو نباید انتظار داشته باشی که من با همه‌شان در یک شب گلاویز بشوم.

دیگر کلامی بیشان رد و بدل نشد و مایکل مخالفت نکرد. بدین ترتیب نقشه نزاع نوآ با چهار سرباز به مرحله عمل در آمد.

□

در یک زمین پارکینگ که دور از قوازه‌گاه بود؛ نخست با دلسی عظیم‌الجثه مواجه شد. سرباز غول‌پیکر آنچنان ضرباتی به نوآ وارد آورد که او مجاله شده روی زمین افتاد. لیکن آخر کار مشت محکمی به بینی دلسی زد به طوری که خون از آن جاری شد. شب دیگر نوبت برنکر رسید. این بار نوآ قبل از اینکه نیروی پایداریش به انتها برسد و چون مرده‌ای دو زانو روی زمین بیافتد؛ چند ضربه واقعاً دردناک به برنکر وارد کرد.

در حالی که برناحه نزاع بدین طریق پیش می‌رفت مایکل می‌کوشید که خودش را به کاپیتان کل کلو برساند و به وسیله او مانع این جنگ خونین تن به تن بشود. برای این منظور؛ مایکل می‌بایست نخست به گر و هبان ریکت مراجعه کند ولی این گر و هبان دبو صفت که مانند بیماران روانی از کتک خوردن نوآ لذت می‌برد؛ موافقت نمی‌کرد که مایکل در خواستش را به گوش کاپیتان برساند و جهت جلوگیری از اقدامات احتمالی مایکل ورقه انتقال او را به سرویس مخصوصی و وسیله فرار داده بود و می‌گفت؛ این حکم دارد تشریفات قانونی‌اش را طی می‌کند؛ اگر بخواهی در اموری که به تو مربوط نیست دخالت کنی؛ می‌توانم حکمت را

دقت به پاک کردن صورت بریلز فورده پرداخت و گفت:
 - به چشم‌ت دست نزن. چرک و کثافت داخلش می‌شود.

□

نوآ مثل دیوانه‌ها از سربازخانه گریخت دیگر بیش از آن نمی‌توانست تحمل کند. طاقتش طاق شده بود. با آنکه می‌دانست اگر صبح روز بعد در صف نباشد و به حاضر و غایب جواب ندهد؛ روز آخر عمرش خواهد بود پا به فرار گذاشت و در فرارش به سوی آزادی تا نیویورک پیش رفت ولی خبر داشت که برای افرادی که به فراریها پناه بدهند مجازاتهای سخت تعیین شده و او نمی‌خواست که هوب را به در دسر بیندازد؛ ناچار خودش را تسلیم کرد.

نوآ را به زندان نظامی واقع در گاونرز آیلند بردند. در این زندان پس از چند روز به هوب اجازه دادند که شوهرش را ببیند. اتاق ملاقات؛ اتاقی بود کاملاً لخت که یک شیشه کلفت آن را به دو قسمت می‌کرد کسانی که می‌خواستند در این اتاق با یکدیگر صحبت کنند، می‌بایست از میکروفونی که در اختیارشان می‌گذاشتند؛ استفاده نمایند. هوب پس از ورود به این اتاق گفت:

- نوآ آیا می‌دانی که اینها از من چه توقعی دارند؟

نوآ سرش را تکان داد و گفت:

- از تو می‌خواهند که مرا وادار به مراجعت کنی.

- آنها به من این طور گفتند که اگر تو به محل اول خودت برگردی از خطایب صرف نظر می‌کنند و به زندانت نمی‌اندازند و در نتیجه فراری محسوب نمی‌شوی.

نوآ سریع و با کلمات جویده‌ای گفت:

- من نمی‌توانم برگردم. تو که از هیچ چیز خیر نداری!

- آه... نوآ... اشتباه نکن. من قصدم این نیست که به تو امر و نهی بکنم و بگویم فلان کار را نکن و فلان کار را نکن...

از جایش بلند شد. کنش از سر شانه‌اش پایین افتاد. شکمش اندکی پیش آمده بود. نوآ با یک نظر قهמיד که در آئینه نزدیکی دارای فرزندی خواهند شد لذا در حالی که تقریباً از خود بیخود شده بود به هوب گفت:

- تو باید خوب از خودت مواظبت کنی. دیگر کار نکن. شیر بخور. اصلاً هر

چیز دیگر که می‌دانی برایت خوب است بخور. چرا این موضوع را به من نگفتی؟
 هوب که خیلی جوان و تازه سال به نظر می‌رسید ولی به هیچ وجه جوش و خروش جوانان را نداشت، گفت:

- می‌خواهم پیش پدرم بروم.

نوآ در حالی که از غرور می‌لرزید با تعجب گفت:

- ولی عجب جایی متوجه شدم که در آینده پدر خواهم شد.

- عزیزم! من میل ندارم که تو تحت تاثیر این امر واقع شوی. نوآ تو گفتی که...

- مهم نیست که من چه گفتم ولی آیا تو فکر می‌کنی من می‌خواهم فرزندم

پدری داشته باشد که هنگام تولد او در زندان بوده باشد؟ حالا دیگر هر کاری که تصورش را بتوانی بکنی از عهده من ساخته است. با داشتن فرزندی که اکنون در شکم تست؛ هیچ‌کس نمی‌تواند به من آسیب برساند. از اینجا یگراست برو پیش مقامات مافوق و بگو که نوآ حاضر است به محل سابقش برگردد...

بدین ترتیب نوآ به سه بازخانه‌ای که ره‌ی از آن گریخته بود؛ بازگشت.

کاپیت کل کلو که سابقاً از نوآ بدش می‌آمد؛ اکنون از او نفرت هم داشت به طوری که انواع و اقسام تنبیهات را در مورد او اجرا می‌کرد و تمام دق دلی هایش را سر این سرباز بیچاره؛ که او را ندیده گرفته و پا به فرار گذاشته بود؛ خالی می‌ساخت. نوآ با وقار و استقامت این بیعدالتی‌ها را تحمل می‌کرد و هرگز عکس‌العمل نشان نمی‌داد

وقتی که کاپیتن خوب عقده‌های درونش را با اذیت کردن نوآ خالی کرد؛ او را نزد سایر سربازها فرستاد.

با رفتن مایکل از آن قسمت، نوآ دیگر نمی‌توانست به دوستی هیچ یک از معظاراننش اعتماد کند. نوآ وارد سالن شد و راهروی بین دو ردیف تختخواب سربازان را گرفت و بدون اینکه به طرفینش نگاه کند؛ جلو رفت. دشمنان دیرینش نشسته بودند و ورق بازی می‌کردند. تا او را دیدند شروع به بیچ کردند. از هم می‌پرسیدند: این روح آکر من است یا کس دیگری است که به شکل او در آمده؟

نوآ با طعنانینه و انقباض شخصی، یگراست به طرف تختخواب خودش رفت. همین که وارد تخت شد؛ چیزی دید که دلش را ناگهان فرو ریخت و بغضش را ترکاند. یک اسکناس بیست دلاری در رختخوابش بود. نه یادداشتی ضمیمه‌اش

بود و نه توضیحی. نوآ دیگر احتیاج به توضیح و یادداشت نداشت. تمام بی‌التکلیفی و دردش با یک نگاه به آن قطعه اسکناس از میان رفت و حس حقشناسی و آرامش مفرطی به جای‌نیش نشست. در حالی که از شدت خستگی از پا در آمده بود، باز به اسکناس بیست دلاری «بازگشته» نظر انداخت و آنقدر از آن چشم برنگرفت که اشک دیدگانش را تار کرد.

□

مدتی بود که کریستیان در یک بیمارستان آلمانی تحت مراقبت و مداوا بود. روزی که او را بنا به تقاضای کاپیتان هاردنبرگ برای ملاقات به اتاق او بردند؛ هنوز نمی‌توانست درست راه برود. سر کاپیتان را با باند سفیدی پیچیده بودند و درست به شکل یک تخم‌مرغ بزرگ در آمده بود. کاپیتان هنگامی که از حضور کریستیان در اتاق مطلع شد با کلماتی که از پشت ماسک ادا می‌کرد گفت:

— سرکار ستوان! کارکنان بیمارستان می‌گویند که من باید شش ماه اینجا بستری باشم. این مدت به من وقت می‌دهد که فکر کنم. در نظر دارم وارد سیاست بشوم. قیافه من که بدین شکل در آمده خاطرهای خواهد بود از آنچه برای سرزمین پدریم انجام داده‌ام. من اکنون هیچ‌یک از اعضای طبیعی صورتم را ندارم و به جای آنها گوشه‌های پلاستیکی، چشمهای مصنوعی و لب و دهان و دندان عاریه دارم و از تمام این تغییراتی که در سر و صورتم داده شده؛ زخم را مطلع کرده‌ام تا بتواند خودش را آماده برخورد با من بکند و دیدن قیافه‌ام برایش غیر مترقبه نباشد.

لحظه‌ای مکث کرد و بعد ادامه داد:

— سرکار ستوان! خیلی دلم می‌خواهد شما او را ببینید و از این بابت مطمئنش کنید.

کریستیان پس از چند لحظه تردید و این دست و آن دست کردن گفت:

— بسیار خوب کاپیتان. به ملاقات او می‌روم.

□

چند روز بعد کریستیان به برلین رفت ولی دیگر برلین آن شهری نبود که او قبلاً دیده بود. هواپیماهای دشمن وظیفه خودشان را روی این شهر خوب انجام داده بودند. معازنه‌های شیک و زیبا تبدیل به ویرانه‌های هول‌انگیزی شده بود. جای

بمیها در کف خیابانها دیده می‌شد. اهالی شهر از بزرگ و کوچک در میان ویرانه‌ها قدم می‌زدند. آپارتمان مجلل «افرو هاردنبرگ» نیز کثیف و مانمزه بود.

کریستیان یکسر به سراغ خانم هاردنبرگ رفت و در اتاقش را به اندازه یک بند انگشت باز کرد و نگاهی به درون آن انداخت. گرچه ابتدا کریستیان را نشناخت. کریستیان وارد اتاق شد و مشاهده کرد که گرچه با گذشته خیلی فرق کرده. صورتش باد کرده و به اندازه چند سال پیر شده بود. لباسی که به تن داشت کثیف و نامنظم بود. حرکاتش بخوبی نشان می‌داد که بی‌اندازه رنج و ناراحتی کشیده است. او با ناله به کریستیان گفت:

نمی‌توانید تصور کنید که اینجا به چه جهنمی تبدیل شده بود. شبی دو سه بار مورد حملات هوایی قرار می‌گرفتم. سربازان ما تحت شرایط بسیار نامناسبی در جبهه می‌جنگیدند. نه حرارت برای گرم کردن خودمان داشتیم و نه برق برای روشنایی. راستی شما خوراکی چیزی همراهتان از روسیه نیاورده‌اید؟

کریستیان حرف او را تصحیح کرد و گفت:

— شاید منظورتان افریقا است. این طور نیست؟

گرچه سری تکان داد و گفت:

— البته همین طور است. گروهان شوهرم را می‌گویم. او خودش را کشته.

کریستیان نگاهی به او انداخت و گفت:

— چنین چیزی غیر ممکن است.

— نه غیر ممکن نیست. او خودش را کشته. یا یک سر نیزه. در این خصوص کاغذی دارم.

— شوهر شما نقشه‌های زیادی برای آینده‌اش دارد. او از من خواهش کرده به ملاقات شما بیایم و راجع به...

— از نقشه‌هایش اطلاع دارم. می‌دانم که صورتش هم بکلی متلاشی شده. او اطلاع داده بود که می‌خواهد به اینجا برگردد ولی من طبعاً تشویقش نکردم و برایش نوشتم اگر در یکی از بیمارستانهای نظامی بخوابد برایش بهتر خواهد بود.

کریستیان از جایش بلند شد و از روی ناراحتی چنگی به بازوانش زد. گرچه این حرکت را دید و گفت:

— کریستیان! واقع بین باش! کمی اینجا بمان. بگیر بنشین. من هم اکنون خودم را برایت قشنگ و تر و تمیز می‌کنم...

کریستیان منتظر ایستاد تا لب‌های گرچن که روزی واقعاً هوس انگیز و قشنگ بود؛ به او نزدیک شد.

در این لحظه کریستیان ناگهان منشی به طرف او حواله کرد. هیچ صدایی از گرچن در نیامد. فقط وقتی که به زمین افتاد صدای برخوردش سکوت را در هم شکست.

کریستیان بدون اینکه لحظه‌ای درنگ کند؛ با بدنی لرزان در راباز کرد و گرچن را همان طور که کف اتاق پخش شده بود؛ به حال خود گذاشت و رفت.

□

از آن به بعد جنگ‌های کریستیان مرتب شکست پشت شکست بود. آنقدر شکست که حسابش تقریباً از دست انسان خارج می‌شد. با این وصف کریستیان سرسختانه به ایفای وظایفش ادامه می‌داد اگرچه معنی وظیفه بکلی تغییر کرده بود. یک روز که او و سربازان پیاده‌اش از جاده‌ای کوهستانی که در اثر بمبارانهای متوالی شیار شیار شده بود، به طرف جبهه پیش می‌رفتند؛ از ماشینی گذشتند پر از افسرانی که همراه با غنایمشان به طرف مشرق در گریز بودند.

آن روز کریستیان نمی‌توانست زیر دستانش را به علت فرار ملامت کند. خودش این موضوع را می‌دانست و آنها هم می‌دانستند که شکست خورده‌اند. دیگر هیچ چیز باقی نمانده بود. با این حال کریستیان خودش نمی‌توانست فرار کند. او تنها به سوی شهری که حتی نامش را نمی‌دانست به راه افتاد. می‌گفتند که در این شهر دسته‌هایی در حال تکوین جهت عزیمت به جبهه‌اند.

کریستیان وقتی به این شهر رسید، دید جز هرج و مرج چیز دیگری وجود ندارد.

در این شهر کریستیان رفیق دیرینش، ستوان برانت را دید که مشغول نوشیدن نوشابه ارزاقیمت بود. برانت تا او را دید صدایش کرد و نزد خود خواند. برانت مثل سابق تر و تمیز و اطو کشیده بود، دورپیش را نیز همراه داشت. خنده به لب به کریستیان گفت:

— چند روز می‌شود که اینجا معطلم و دنبال کسی می‌گردم که همراهش به

پاریس بروم. یک ماشین کوچک فرانسوی دارم، که متعلق به خودم است. اگر خودم تنها بروم ممکن است مزاحم بشوند؛ ولی اگر تو همراهم باشی، چون فرمان جنگی داری کسی مخلصان نخواهد شد و سنوال پیچمان نخواهد کرد. کریستیان گفت:

— پس این طور. مگر در پاریس چه خبر است؟ می‌خواهی پیش آن دختر مویوری که بی‌شبهت به کلم نیست بروی؟

لحظه‌ای مکث کرد و برانت با سر اشاره مثبت نمود و کریستیان ادامه داد:

— بسیار خوب! پس می‌رویم.

در راه صحبتشان در اطراف دوست برانت که سیمون نام داشت دور می‌زد. کریستیان از احوال فرانسوآز دوست سیمون پرسید و برانت جواب داد که:

— او حالا نزد ما زندگی می‌کند و من به زودی با سیمون ازدواج خواهم کرد.

کریستیان پرسید:

— اگر آلمانیها پاریس را از دست داده باشند، تکلیف چه می‌شود؟

برانت شانه‌هایش را بالا انداخت و گفت:

— اگر لازم باشد این مانع را نیز از سر راه برخواهم داشت...

هوا تاریک بود که به مقصد رسیدند؛ ماشین را به گاراژ بردند و از پله‌های عمارتی که سیمون و فرانسوآز در آن انتظارشان را می‌کشیدند؛ بالا رفتند. ساعتی بعد همه‌شان نشسته بودند و غذا می‌خوردند.

برانت آنقدر نوشید که مست شد و دست آخر گیلاسش را نیز بلند کرد و گفت:

— سلامتی!

سیمون می‌کوشید که او را ساکت کند، ولی فایده‌ای نداشت. چه، برانت همان طور که گیلاس را بلند کرده بود، خطاب به خودش گفت:

— خداحافظ کاپیتان برانت، افسر سپاه سوم! تو فردا چشم به روی زندگی کاملاً بازه‌ای بازخواهی کرد و از آن پس صدایت خواهند زد؛ همشهری برانت، تابع دولت جمهوری فرانسه...

سیمون بالحن خاصی گفت:

— کریستیان! او مست است و نمی‌داند که...

کریستیان حرفش را برید و گفت:

«پس شما هم از مانع گذشته‌اید!

برانت نفس زنان گفت:

«گوش کنید! آیا ما مردمی متمدن هستیم یا حیواناتی و حشی؟ یک انسان! یک موجود زنده، موفقی که دانست شکست خورده و قافیه را باخته به جنب و جوش می‌افتد و خودش را نجات می‌دهد.

برانت دیگر چیزی نگفت. سیمون او را کشان‌کشان برد و روی تختخواب انداخت. در این موقع فرانسواز نزدیک کریستیان شد و به صورت او نظری دوخت و پرسید:

«سرکار ستوان! هنوز امید تشکیل اروپای جدید را در سر می‌پرورانید؟

کریستیان جواب داد:

«من دوست ندارم کسی با من شوخی بکند.

«اجازه می‌دهید مطلبی را به شما بگویم؟ من آخرین جلسه ملاقاتمان را هنوز فراموش نکرده‌ام. شما در آن موقع خیلی خوشگل بودید و من به سردی با شما رفتار می‌کردم و البته این کار برای من آسان نبود. حالا شما بی‌اندازه با گذشته فرق کرده‌اید و خسته به نظر می‌رسید. دیگر کسی شما را جزو مردان خوشگل محسوب نمی‌کند ولی از آنجایی که من زنی هستم که سلیقه‌های خاص و عجیبی دارم؛ حالا شما را بیش از هر وقت دیگر جذاب می‌دانم...

لیکن شب دیری نپایید و سپیده‌صبح چون دشمنی ناگهان به سراغشان آمد. کریستیان از بستر خارج شد و آهسته و متفکرانه شروع به پوشیدن لباسهایش کرد. فرانسواز افکار کریستیان را از چهره‌اش خواند و پرسید:

«آیا می‌خواهی برانت را لو بدهی؟ وظیفه؟ شرافت؟ ارتش... آیا شفاعت من

هیچ مهم نیست؟

کریستیان از آنجایی که از وحشیگری و کشتارهای بیرحمانه متنفر بود، گفت:

«اگر فکر می‌کنی که من...»

فرانسواز سرش را تکان داد و گفت:

«چنین کاری را از تو بعید می‌دانم. هرگز به خاطر من خطور نکرده. در گذشته، می‌کوشیدیم به آلمانها عشق نورزم. ما قبلاً بناها در محاصره فاتحین قرار

گرفته‌ایم ولی...»

کریستیان گفت:

«من هنوز هم آلمانی هستم.

«البته انکار نمی‌کنم. ولی عزیزم شما دیگر فاتح نیستید پناهنده‌اید.

کریستیان پناهندگی عمل نگرینی نیست. سر آغازی ست برای تو. اینجا بمان، پیش من باش.

کلمات وسوسه‌آمیز و اغواکننده فرانسواز بقدری قوی بود که کریستیان ناچار شد قبل از اینکه پاسخ بدهد در خودش فرو برود و موضوع را خوب بسنجد. حاصل این فکر به صورت این کلمات از دهانش خارج شد.

«نمی‌توانم بمانم. حالا نه، هنوز زود است. خداحافظ فرانسواز.»

□

بین اروپا و آمریکا اقیانوس عظیمی قرار داشت و این منطقه را از هم جدا می‌کرد. مایکل که در سرویس مخصوصی در لندن کار می‌کرد؛ به خوبی از این بُعد مسافت آگاه بود. ولی چیزی وجود داشت که او را وادار می‌کرد حس کند که در حکم یک نفر بیگانه است. لذا در صدد ارتقای درجه‌اش نبود و طبعاً در همان درجه سربازی باقی ماند. این ناراحتیها چون سرطان او را از درون می‌خورد به طوری که عاقبت تقاضای انتقال به واحد سابقش واقع در آلمان را کرد. مایکل بخوبی اطلاع داشت که از این تصمیم پشیمان خواهد شد ولی آن موقع دیگر دیر بود و کاری نمی‌شد انجام داد...

به نظر هوپ نیز که در خانه پدرش واقع در ورموت به سر می‌برد، اقیانوس واقع بین دو قاره، یسی عظیم و پهناور جلوه می‌کرد. لیکن قلبهایی که به یکدیگر نزدیک هستند، می‌توانند اینگونه فاصله‌ها را از میان بردارند. همان طور که هوپ و نوآ توانستند با ارسال نامه اندکی از رنج فراقشان بکاهند.

به نظر خود نوآ نیز اقیانوس گاهی بیش از حد وسیع و بی‌انتها می‌آمد. کشورهایی که در سواحل دوردست اقیانوس واقع شده بودند؛ در نظرش چون رویایی جلوه‌گر می‌شدند. لکن حقیقت امر چیز دیگری بود و نوآ به خودش می‌گفت:

«زیاده از مرحله یرت نشو. واحدی که تو درش خدمت می‌کنی؛ اکنون در یک

خانه دهقانی و کوچک فرانسوی به وسیله کشتیهای آلمانی که دیوارهای اطراف آن را به مسلسل بسته‌اند؛ گیر افتاده. حقیقت این است که افراد هنگ تو در خطوط مقدم جبهه زیر آتش هستند و آن هنگام که آفتاب غروب می‌کند؛ این موجودات در تادو تا یا سه تا سه تا سعی می‌کنند که راهی بیابند و به خطوط آمریکاییها برگردند.

حقیقت این است که دلی در اثر اصابت گلوله تانک به آسمان صعود کرده و کولی رجزخوان آنقدر ترس برش داشته که نمی‌تواند آخرین رودخانه سر راه بازگشت را شنا کند و تو مجبوری کولی را در منطقه آلمانیها بگذاری و به اتفاق تنها باقیمانده زخمی هنگ که هنوز نمرده؛ یعنی برنگر، در میان شلیک گلوله‌ها از چهار طرف به آب و گل بزنی و خودت را به سنگر آمریکاییها برسانی...

نوآ برای اینکه بتواند به سهولت شنا کند و از آب بگذرد؛ لباسهایش را در آورده و پشت سر گذاشته بود. لیکن از پشت جبهه یک دست لباس تازه برایش فرستادند و آورنده لباس مایکل بود.

نوآ فقط توانست نگاهی به او بیاندازد و بپرسد که چگونه خودش را به آنجا رسانده.

مایکل گفت:

— دوستی دارم که ژنرال است. به وسیله او من دوباره برگشتم. بیا این لباسها را بپوش.

— راستی فراموش کردم. کولی آن طرف افتاده و نمی‌تواند شنا کند و خودش را به اینجا برساند. من می‌روم که او را بیاورم.

مایکل که کولی را از قدیم می‌شناخت گفت:

— نوآ تو حالا صاحب فرزندی هستی. تو نسبت به کولی وظیفه‌ای نداری. بله وظیفه‌ای نداری. چه بسیار افراد که...

ولی نوآ ابداً حرفهای مایکل را نمی‌شنید. فقط به کولی که آن طرف بیشه‌زار افتاده بود می‌اندیشید. می‌دانست که چه باید بکند. بدون اینکه در مورد نقشه‌اش حرفی بزند و بحثی بکند؛ از سنگر بالا رفت و به طرف رودخانه به راه افتاد. در نیمه راه ساحل رودخانه بود که صدای مایکل به گوشش رسید که می‌گفت:

— صبر کن من هم می‌آیم!

نوآ توقف کرد تا مایکل به او رسید. آنگاه به او گفت:

— مایکل تو که آدم بدبین و در عین حال خوشگذرانی بودی؛ چه شده که دست به چنین کارهایی می‌زنی؟ می‌خواهی چه چیز را ثابت کنی؟ مایکل خنده‌ای کرد و گفت:

— هیچ چیز نمی‌خواهم ثابت کنم. فقط میل دارم کمی تمرین شنا کرده باشم. پس از این گفتگوی کوتاه با هم شناکنان به طرف منطقه آلمانیها عازم شدند تا کولی را پیدا کنند و همراه خودشان برگردانند.

در این میان کریستیان که گرسنه و در شرف مرگ در حومه یکی از شهرهای آلمان به سر می‌برد؛ به یکی از اردوگاههایی که با سیم خاردار احاطه شده بود رسید. لحظه‌ای مکث کرد و از سرباز «اس اس» مأمور نگهبانی دروازه پرسید:

— اینجا خوراکی چیزی پیدا می‌شود؟

سرباز دروازه بان به فرماندهش تلفن کرد و از او کسب تکلیف نمود و در نتیجه به کریستیان اجازه داده شد که به ساختمان مرکزی برود.

اردوگاه خالی بود ولی ناله‌هایی شبیه ناله اشباح از اینجا و آنجا به گوش می‌رسید. کریستیان در این مورد سؤالانی کرد و مأمور آن قسمت توضیح داد که اینا زندانیانی هستند که از گوشه و کنار مطالبی به گوششان رسیده و می‌دانند که وقایع تازه‌ای اتفاق خواهد افتاد و آمریکاییها نیز خواهند آمد...

کلنل، رئیس اردوگاه زندانیان نیز که سرش وارد حساب بود؛ پیرونده‌ها را جمع و جور می‌کرد و یادداشت‌هایی را که نمی‌خواست به دست دشمن بیفتد در آتش می‌سوزاند.

کلنل که راجع به کریستیان تحقیقاتی کرده و می‌دانست فراری نیست و تنها باقیمانده دسته‌ای است که خودش را از اسارت رهانیده؛ دستور داد که برایش مقداری نان سیاه و قنجانی قهوه آماده کنند. هنگامی که نان و قهوه حاضر شد؛ کلنل از بدی و کمی آن عذر خواست و گفت:

— این تنها غذایی است که برای ما مانده. ژنرالها این که از اینجا می‌گذشتند؛ اغذیه ما را از دستمان قاپیدند و لباسهای افسریشان را نیز در آوردند و کنار گذاشتند. باور نکردنی است. افراد زیر دست من هم همه‌شان فرار می‌کنند. این را

صورت سایه‌ای بود ولی وقتی جلوتر آمد؛ مشاهده کردند که یک افسر بلندقد و لاغر آلمانی است که به زحمت راه می‌رود و تلو تلو می‌خورد.

افسر مزبور آهسته و با کوشش زیادی دستهایش را به علامت تسلیم بلند کرد. فقط نیروی اراده و تصمیمش او را وادار کرده بود که خودش را سر پا نگاه دارد و به جاده برساند. نوآ و مایکل وقتی حالت مرد مزبور را دیدند و مشاهده کردند که دارد به طرفشان نزدیک می‌شود؛ اسلحه‌هایشان را پایین آوردند. افسر تازی در شرف جان‌کندن بود و همین که نزد آنها رسید به زمین افتاد. در آن حال، دستهایش تا حد امکان از هم باز بود و با آخرین نیروی قبل از مرگش آنها را به هوا بلند کرد. از چشمهایش خواهش گنگ و غم‌انگیز بخشش خوانده می‌شد.

نوآ زانو زد و دست او را به علامت بخشش لمس کرد و بعد در سایه روشن شامگاهی مردک جان سپرد.

اگر مارگارت که آن وقت در لندن به سر می‌برد؛ آنجا حاضر بود و از خاطراتی که از این افسر در کوه‌های پربرف هنگام اسکی‌بازی در سر داشت کمک می‌گرفت شاید نام او را بر زبان می‌آورد ولی مارگارت سر نعلش این مرد حاضر نبود و در لندن سرگرم کار خودش بود و انتظار مایکل را می‌کشید؛ درست همان طوری که هوپ با فرزندش انتظار نوآ را می‌کشیدند.

باور کنید که اردوگاه اسیران جنگی محل پیک‌نیک و این حرفها نیست. ابتدا من در حدود پانصد نفر در اختیار داشتم که به قلع و قمع اسرا می‌پرداختند؛ این عده به دوپست و شصت نفر تقلیل یافت و اکنون بیش از ده نفر تحت فرمان من نیستند. چگونه می‌توانم با این عده اسیران را نابود کنم. وانگهی امریکاییها از این موضوع خیر ندارند که یک افسر آلمانی طبق دستوری که می‌گیرد؛ انجام وظیفه می‌کند...

□

آمریکاییها به سوی اردوگاه اسیران جنگی نازیها پیش می‌آمدند. پیشقراولانی که قفلها را شکستند و وارد محوطه شدند؛ از مشاهده آنچه در مقابل خود می‌دیدند؛ دچار حالت تهوع شدند. بوی تعفن که محیط اردوگاه را پر کرده بود؛ آنچنان غیرقابل تحمل بود که به وصف نمی‌گنجید. اسکلت‌های برهنه‌ای که با خزیدن روی زمین خود را به آب می‌رساندند و ناله می‌کردند، واقعاً هر دل سنگی را آب می‌کرد. بعضی از این اسرا هنوز علامت یهودیها را داشتند.

نوآ از دیدن این منظره شوکی به اعصابش وارد شد و تقریباً از حال رفت. مایکل که این حالت را دریافت از مافوقش خواهش کرد که به نوآ مرخصی بدهد. نوآ و مایکل به اتفاق و از جاده پر شیار به راه افتادند و به سوی جنگلی واقع در نزدیکی شرق رهسپار شدند. در این جنگل لافل همه چیز سبز بود و دیگر بوی گندیده لاشه‌ها به مشام نمی‌رسید و روح را آزار نمی‌داد. وقتی که در گوشه‌ای مستقر شدند. نوآ در حالیکه بعضی گلویش را گرفته بود به مایکل گفت:

— عمومی مرا به یکی از آنجاها انداختند. البته مقصودم از آنجاها؛ کوره‌های انسانسوزی است. خیلی مشکل است که انسان حتی تصور چنین وحشیگریها را بکند. بین اینجا؛ این جنگل؛ در چه سکوت و آرامشی فرو رفته؛ انسان روحش تازه می‌شود.

مایکل برای اینکه نوآ را از این افکار ناراحت‌کننده خلاص کند؛ گفت:

— بیجهت سعی نکن گذشته‌ها را به خاطر بیاوری. گذشته جز رنج حاصل دیگری ندارد.

در این موقع صدای مردی را شنیدند که در پای تپه‌ای از لای بوته‌ها بیرون می‌آمد. نوآ و مایکل از روی غریزه حفظ حیات تفنگهایشان را بیرون کشیدند و آماده تیراندازی شدند. آنها دیدند که مرد مزبور از لای علفها خارج شد. ابتدا به

Converted to PDF by: Yaghesht

Converted to PDF by: Yaghesht
<http://pardis.150m.com>

YAGHESHT
 A PERSONAL SITE